

3-нұсқа

1. 3 тоннаның 60 килограмға қатынасын табыңыз:

Найдите отношение 3 т к 60 кг:

- A) 500
- B) 20
- C) 50
- D) 0,2
- E) 5000

2. Есептеңіз:

Вычислите:

$$\left(-4\frac{3}{8}\right) \cdot (-4) \cdot 0,64$$

- A) -11,2
- B) 10,24
- C) 11,2
- D) -0,96
- E) 0,96

3. Теңдеуді шешіңіз:

Решите уравнение:

$$m - (-66,4) = 28,4$$

- A) 38
- B) 94,8
- C) -94,8
- D) -38
- E) 47,4

4. Радиусы 50 см-ге тең болатын шеңбердің ұзындығы неше метрге тең? ($\pi=3$ деп есептеңіз)

Сколько метров равна длина окружности, радиус которой составляет 50 см. (считать $\pi=3$)

- A) 3
- B) 300
- C) 1,5
- D) 150
- E) 3,14

5. Пропорцияның белгісіз мүшесін табыңыз:

Найдите неизвестный член пропорции:

$$\frac{35}{63} = \frac{9 + 2x}{9}$$

- A) -2

- B) 4
- C) 2
- D) -4
- E) 1

6. Ықшамдаңыз:

Упростите:

$$4 - 7z + (-8 + 5z) - (8 + 4z) + (1 - 8z)$$

- A) -14z-11
- B) -11
- C) 11+14z
- D) 8z-11
- E) -14z+11

7. Өрнектің мәнін табыңыз:

Найдите значение выражения:

$$1 + \frac{1}{2 + \frac{1}{2 + \frac{1}{5 - \frac{1}{2}}}} = ?$$

- A) $1\frac{20}{49}$
- B) $\frac{20}{49}$
- C) $\frac{68}{49}$
- D) $\frac{49}{61}$
- E) $\frac{83}{59}$

8. Есептеңіз:

Вычислите:

$$|-10| \cdot 0,2 \cdot (-8,2) \cdot |-1,5|$$

- A) -24,6
- B) 123
- C) -25,2
- D) -123
- E) 24,6

9. Арман мен Мараттың үйлерінің арасы бірінші картада 2 см, ал екінші картада 8 см болатын кесінділерге сәйкес. Бірінші картаның масштабы 1:1000. Екінші картаның масштабын табыңыз.

Расстояние между домами Армана и Марата соответствует отрезку в 2 см на первой карте, 8 см – на второй карте. Чему равен масштаб второй

карты, если масштаб первой карты равен 1:1000?

- A) 1:250
- B) 1:4000
- C) 1:500
- D) 1:2000
- E) 1:2500

10. Бір қарбыздағы судың массасы 7,28 кг. Егер осындай үш бірдей қарбыздың массасы 24 килограммға тең болса, қарбыздың құрамында неше пайыз су бар?

В одном арбузе содержится 7,28 кг воды. Если три таких одинаковых арбуза весят 24 кг, то сколько процентов составляет масса воды от массы целого арбуза?

- A) 30,33%
- B) 91%
- C) 60,66%
- D) 45,5%
- E) 67,7%

11. Теңдеуді шешіп, түбірлерінің қосындысын табыңыз:

Решите уравнение и найдите сумму корней:

$$0,5 \cdot |5x+2| \cdot 2 - 7 = 9$$

- A) -3,6
- B) 2,8
- C) -0,8
- D) 2
- E) -1

12. Теңіз суы салмағының 7 %-ы тұз. 140 кг теңіз суына ондағы тұз үлесі 2% болуы үшін қанша тұщы су қосу қажет?

Морская вода на 7% состоит из соли. Сколько пресной воды нужно добавить в 140 кг морской воды, чтобы доля соли в ней составляла 2%?

- A) 350 кг
- B) 490 кг
- C) 2,8 кг
- D) 140 кг
- E) 40 кг

13. $b \cdot c = 6^2$ және $a:b=c:d$ екені белгілі. ad мәнін табыңыз.

Найдите значение выражения ad , если известно, что $b \cdot c = 6^2$ и $a:b=c:d$.

- A) 6
- B) 64
- C) 36
- D) 12

Е) 4

14. Бөлшекті қысқартыңыз:

Сократите дробь:

$$\frac{15a^4 \cdot (2b)^2 \cdot 3^3}{60 \cdot 2^2 a^4 \cdot 3b^2}$$

A) 4,5

B) 2,25

C) $1,125a$

D) 1,125

E) a

15. $m + 2n = \frac{9}{10}$ екені белгілі болса, онда $\frac{4m+8n}{36}$ өрнегінің мәнін табыңыз

Найдите значение выражения $\frac{4m+8n}{36}$, если известно, что $m + 2n = \frac{9}{10}$.

A) 1

B) 20

C) 0,5

D) 1,8

E) 0,1

16. $A=\{8, 10, 13, 17, 24\}$ мен $B=\{8, 11, 13, 17, 22, 24\}$ жиындарының бірігуін табыңыз.

Найдите объединение множеств $A=\{8, 10, 13, 17, 24\}$ и $B=\{8, 11, 13, 17, 22, 24\}$.

A) $A \cup B = \{8, 10, 11, 13, 17, 22, 24\}$

B) $A \cup B = \{8, 10, 12, 17, 24, 28\}$

C) $A \cup B = \{8, 13, 17, 24\}$

D) $A \cup B = \{8, 10, 12, 13, 17, 20, 24\}$

E) $A \cup B = \{10, 12, 17, 24\}$

17. Алманы кептірген соң ол бастапқы массасының тек $\frac{3}{16}$ бөлігін сақтайды. Егер кептірген соң оның массасы 45г болса, бастапқы массасы қандай болған?

После сушки, яблоко сохраняет только $\frac{3}{16}$ первоначальной массы. Какова была исходная масса яблока, если после сушки ее масса составила 45г?

A) 200 г

B) 220 г

C) 180 г

D) 240 г

E) 280 г

18. Қайық өзен ағысымен 5 сағатта 85 км жүзіп өтеді. Егер ол ағысқа қарсы 3 сағатта 45 км жол жүзіп өтсе, қайықтың меншікті жылдамдығының ағыс жылдамдығына қатынасы қандай?

Лодка по течению реки проплывает 85 км за 5 часов, а против течения 45 км за 3 часа. Каково отношение собственной скорости лодки к скорости течения?

- A) 7,5
- B) 16
- C) 8
- D) 17
- E) 9

19. Сағат 17:40 болғанда сағаттық тілі мен минуттық тілі арасындағы бұрыштың градусық өлшемін табыңыз.

Найдите градусное значение угла между часовой и минутной стрелками часов, если время на часах показывает 17:40.

- A) 60
- B) 80
- C) 70
- D) 90
- E) 50

20. 15 тігінші 6 күнде 135 костюм тіксе, дәл сондай өнімділікпен 8 тігінші 5 күнде неше костюмға кем тігеді?

На сколько костюмов меньше сошьют 8 портных за 5 дней, если 15 портных с такой же производительностью за 6 дней сшили 135 костюмов?

- A) 72
- B) 60
- C) 54
- D) 63
- E) 75

21. Арманның сөмкесінде барлығы 8 дәптер бар. Оның 3-еуі торкөз, 4-еуі жол, ал қалғаны – қалың дәптерлер. Сонда қалың дәптерлер саны сөмкедегі жол дәптерлер санының неше пайызын құрайды?

В сумке Армана всего 8 тетрадей. Из них 3 – в клетку, 4 – в линейку, а остальные общие тетради. Сколько процентов составляет количество общих тетрадей от количества тетрадей в линейку?

- A) 12,5%
- B) 33%
- C) 50%
- D) 75%
- E) 25%

22. KL , NP және AB түзулері O нүктесінде қиылысады. $KL \perp NP$, $\angle KOB = 34^\circ$. $\angle AON$ бұрышының градусық өлшемін табыңыз.

Прямые KL , NP и AB пересекаются в точке O . Найдите градусное значение угла AON , если известно, что $KL \perp NP$ и $\angle KOB = 34^\circ$.

- A) 12°
- B) 72°
- C) 48°
- D) 56°
- E) 65°

23. $(-2;5]$, $(-9;7]$ және $[2;6)$ сандар аралықтарының қиылысуындағы ең үлкен бүтін санды табыңыз.

Найдите наибольшее целое число из пересечения интервалов $(-2;5]$, $(-9;7]$ и $[2;6)$.

- A) 2
- B) 5
- C) 4
- D) 3
- E) 6

24. Шеңбердің ұзындығы 36 сантиметрден артық, бірақ 54 сантиметрден кем. Шеңбердің радиусын x деп алып, ұзындығын бағалаңыз ($\pi=3$ деп есептеңіз)

Длина окружности больше 36 сантиметров, но меньше 54 сантиметров. .

Оцените радиус окружности, обозначив его x . (считать $\pi=3$).

- A) $6 < x < 9$
- B) $36 \leq x \leq 54$
- C) $6 < x < 54$
- D) $6 < x \leq 9$
- E) $36 < x \leq 54$

25. Вазадағы өріктерді әрбір балаға 4 өріктен берсе, 6 өрік вазада артық қалады. Егер 5 өріктен берсе, 5 өрік жетпейді. Вазада неше өрік бар?

Если поделить по 4 абрикоса из вазы на каждого ребенка, то 6 абрикосов останутся лишними. А если каждому дать по 5 абрикосов, то будет не хватать еще 5 абрикосов. Сколько абрикосов было в вазе?

- A) 60
- B) 40
- C) 52

- D) 11
E) 50

26. Үш таңбалы сан 5 цифрына аяқталады. Егер осы санның соңғы цифрын санның басына апарып қойсақ, онда пайда болған сан алғашқы саннан 189-ға кіші болады. Үш таңбалы санды табыңыз.

Трехзначное число заканчивается на 5. Если переместить последнюю цифру этого числа в начало, то получившееся число будет на 189 меньше, чем исходное число. Найдите исходное трехзначное число.

- A) 983
B) 783
C) 876
D) 756
E) 765

27. 1, 5, 7 цифрларын және үтірді бір реттен пайдаланып жазуға болатын 10-нан аспайтын ең үлкен және ең кіші ондық бөлшектердің айырмасын тап

Найди разность наибольшей и наименьшего десятичных дробей, которые не больше 10 и которые можно записать с помощью цифр 1, 5, 7 и одной запятой.

- A) 73,53
B) 0,18
C) 5,76
D) 5,94
E) 3,96

28. Айжан мен анасының жастарының қосындысы – 37, ал анасы мен әжесінің жастарының қосындысы 96 тең. Айжан туған кезде әжесінің жасы нешеде еді?

Сумма возрастов Айжан и ее мамы составляет 37 лет, а сумма возрастов мамы и бабушки 96 лет. Сколько лет было бабушке, когда родилась Айжан?

- A) 60
B) 59
C) 64
D) 70
E) 65

29. Жаңа логикалық амал « $\otimes$ » мына түрде анықталған: $a \otimes b = 4 \cdot a + 3 \cdot b$. $6 \otimes 9$ өрнегінің мәнін табыңыз.

Новое логическое действие “ $\otimes$ ” определено следующим образом: $a \otimes b = 4 \cdot a + 3 \cdot b$. Найдите значение выражения $6 \otimes 9$.

- A) 51

- B) 54
- C) 42
- D) 53
- E) 55

30. 1; 2; 3; ...; 27 сандар тізбегінен барлық жұп сандар, сонымен қатар 5-ке бөлінетін сандарды сызып тастағаннан кейін тізбекте неше сан қалады?

Из последовательности чисел 1; 2; 3; ...; 27 вычеркнули все четные числа, а также все числа, кратные 5. Сколько чисел осталось в последовательности?

- A) 8
- B) 10
- C) 11
- D) 15
- E) 17

31. Арман, Марат, Сәкен, Дамир төрт сыныптас ән айтуға бір қатарға тұру керек. Олар өзара тұру ретін ауыстырып неше түрлі ұқсамаған «төрттікке» тұра алады?

Четыре одноклассника Арман, Марат, Сакен, Дамир должны построиться в один ряд для выступления на сцене. Сколькими разными способами они могут встать в ряд «четверкой»?

- A) 24
- B) 16
- C) 9
- D) 12
- E) 16

32. Кестеде уақыттың y минут өлшем бірлігінің x сағат өлшем бірлігімен сәйкестігі берілген. y -тің мәндерінің x -тің мәндерінен тәуелділігін өрнектейтін формуланы жазыңыз.

В таблице даны соответствующие значения времени в часах x и в минутах y . Запишите формулу, выражающую зависимость значений y от значений x .

x сағ/ч	1/2	2/3	7/20
y мин	30	40	21

- A) $y = 60/x$
- B) $y = 60 + x$
- C) $y = 60x$
- D) $y = x/60$

Е) $y = 60 - 60x$

33. Мараттың 240 теңгесі болды. Ол соның 0,25 бөлігін, сосын қалған ақшаның 0,5 бөлігін жұмсады. Сонда Марат барлығы қанша теңге жұмсаған?

У Марата было 240 тг. Он потратил 0,25 от всех денег, а затем 0,5 от оставшихся денег. Сколько всего денег потратил Марат?

- А) 60
- В) 150
- С) 90
- Д) 180
- Е) 110

34. m -нің қандай мәнінде $8-4x+1,7y=2+m$ теңдеуінің графигі координаталар басынан өтеді?

При каком значении m график функции $8-4x+1,7y=2+m$ будет проходить через начало координат?

- А) 6
- В) 3,7
- С) 5,7
- Д) -6
- Е) -2

35. Кезекте бірінші, екінші, үшінші және төртінші сынып оқушылары тұр. Айжан бірінші және төртінші сынып оқушысы емес, Балжан үшінші сынып оқушысы, ал Айнұр ең кішісі емес. Онда Аружан нешінші сыныптың оқушысы?

В очереди стоят ученики первого, второго, третьего и четвертого класса. Айжан не является ученицей первого и четвертого класса, Балжан учится в третьем классе, а Айнур не самая младшая. В каком классе учится Аружан?

- А) бірінші/ в первом
- В) екінші/ во втором
- С) үшінші/ в третьем
- Д) төртінші/ в четвертом
- Е) анықтау мүмкін емес/ определить невозможно

36. Масштабы 1:4 500 000 картада темір жолдың ұзындығы 6 см. Пойыз осы темір жолды 45 км/сағ жылдамдықпен неше сағатта жүріп өтеді?

Длина железной дороги на карте с масштабом 1: 4 500 000 равна 6 см. За сколько часов поезд проедет по железной дороге со скоростью 45 км/ч?

- А) 4
- В) 12,15
- С) 6
- Д) 27

Е) 8

37. Дәптердің бетін нөмірлеуге 1-ден бастап 87 цифр қолданды. Дәптердің беттерінің санын табыңыз.

Сколько страниц в тетради, если для нумерации ее страниц с 1-ой страницы использовалось 87 цифр?

- А) 36
- В) 87
- С) 24
- Д) 48
- Е) 78

38. Бір мезгілде бір жерден жолға шыққан екі жүрдек пойыз бір-бірінен қарама-қарсы бағытта жүріп кетті. 5 сағат 30 минуттан кейін олардың арақашықтығы 1430 км болды. Бірінші пойыздың жылдамдығы 100 км/сағ болса, екінші пойыздың жылдамдығы қанша км/сағ?

Два пассажирских поезда, выехавшие одновременно из одной станции в противоположных направлениях. Через 5 часов 30 минут расстояние между ними составило 1430 км. Чему равна скорость второго поезда, если скорость первого поезда равна 100 км/ч?

- А) 160 км/сағ/ 160 км/ч
- В) 260 км/сағ/ 260 км/ч
- С) 96 км/сағ/ 96 км/ч
- Д) 170 км/сағ / 170 км/ч
- Е) 360 км/сағ/ 360 км/ч

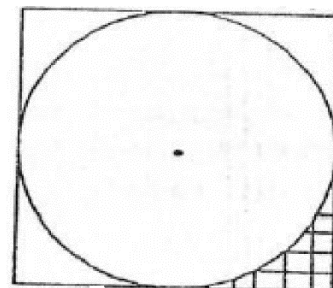
39. Дана өлеңдер жинағы кітабының ішіндегі 96 өлеңнің 24-ін ғана білмейді, қалғанның бәрін жатқа біледі. Дана өлеңдердің қанша пайызын жатқа біледі?

Дана не знает только 24 стихотворения из сборника, в котором 96 стихотворений, а все остальное знает наизусть. Какой процент стихов Дана знает наизусть?

- А) 25%
- В) 75%
- С) 33%
- Д) 66%
- Е) 48%

40. Квадраттың ауданы 16м^2 . Квадратқа іштей сызылған шеңбер берілген. Боялған бөлігінің ауданын табыңыз. ($\pi \approx 3,14$)

Площадь квадрата, в который вписана окружность, равна 16м^2 . Найдите площадь закрашенной части. ($\pi \approx 3,14$)

- A) $0,86 \text{ м}^2$
- B) $0,5 \text{ м}^2$
- C) $1,72 \text{ м}^2$
- D) $0,43 \text{ м}^2$
- E) $3,44 \text{ м}^2$

41. Қабырғалары 6 см болатын квадратқа іштей сызылған шеңбердің ұзындығын табыңыз? ($\pi = 3,14$ деп алыңыз)

Найдите длину окружности, вписанный в квадрат со сторонами 6 см? (возьмем $\pi = 3,14$)

- A) 27 см
- B) 18.84 см
- C) 18 см
- D) 37,68 см
- E) 28,26 см

42. Заңдылықты анықтап, сұрақ белгісінің орнына сәйкес санды табыңыз:

Определите закономерность и найдите соответствующее число вместо знака вопроса:

12 (5) 13

40 (8) 24

22 (7) ?

- A) 27
- B) 30
- C) 28
- D) 32
- E) 25

43. 1 л 10%-дық және 2 л 25%-дық екі тұз ерітіндісі араластырылып 3 л ерітінді алынған. Шыққан жаңа тұз ерітіндісінің концентрациясы қанша пайыз?

Из 1 литра раствора с содержанием соли 10% и 2 литров раствора с содержанием соли 25% получили 3 литра нового раствора. Найдите концентрацию соли в полученном растворе.

- A) 15
- B) 20
- C) 22,5
- D) 17,5
- E) 19

44. Теңдеулер жүйесін шешіп, (x-y) өрнегінің мәнін табыңыз.

Решите систему уравнений и найдите значение (x-y):

$$\begin{cases} \frac{9x}{4} + \frac{y}{12} = 11 \\ \frac{6x}{7} - \frac{5y}{21} = 5 \end{cases}$$

- A) 8
- B) -8
- C) -2
- D) 2
- E) 6

45. Үш сөреде 47 кітап бар. Ортаңғы сөреде жоғарғы сөреге қарағанда 4 кітапқа кем және төменгі сөреге қарағанда 2 кітапқа артық. Үстіңгі сөреде қанша кітап бар?

На трех полках стоят 47 книг. На средней полке на 4 книги меньше, чем на верхней, но на 2 книги больше, чем на нижней. Сколько книг на верхней полке?

- A) 15
- B) 13
- C) 19
- D) 21
- E) 18

46. Ойлаған санның оң жағына 9 цифрын тіркеп жазып, сонда шыққан санға алғашқы санды екі еселеп қоссақ 633 шығады. Ойлаған санды табыңыз.

Если справа от задуманного числа записать цифру 9, а затем добавить к нему удвоенное первое число, то выйдет сумма 633. Найдите задуманное число.

- A) 52
- B) 46
- C) 54
- D) 48
- E) 42

47. Марат пен Саматтың салмағын қосқанда 150 кг, Самат пен Қанаттың салмағын қосқанда 165 кг, Марат пен Қанаттың салмағын қосқанда 155 кг болатыны белгілі. Саматтың салмағы қанша килограмм?

Известно, что вес Марата и Самата вместе составляет 150 кг, вес Самата и Каната –165 кг, а вес Марата и Каната – 155 кг. Сколько килограммов весит Самат?

- A) 65 кг
- B) 70 кг
- C) 90 кг
- D) 85 кг

Е) 80 кг

48. Теруші шығарманы үш күн терді. Ол бірінші күні шығарманың 40%-ін, ал екінші күні 21 бетін терді. Үшінші күні қалған 25%-ін терді. Шығарма неше бет болған?

Наборщик набирал поэму за три дня. В первый день он набрал 40% поэмы, а во второй – 21 страницу. На третий день он набрал оставшиеся 25% поэмы. На сколько страниц была написана поэма?

А) 52

В) 54

С) 56

Д) 58

Е) 60

49. Әр 6 күн сайын Асан бассейнге барады. Алғаш рет ол бассейнде жүзуге дүйсенбі күні барғаны белгілі болса, аптаның қай күні ол 10-шы рет бассейнге барады?

Асан посещает бассейн каждые 6 дней. Если известно, что он впервые пошел в бассейн в понедельник, то в какой день недели он пойдет туда в 10-й раз?

А) дүйсенбі/*понедельник*

В) сәрсенбі/*среда*

С) жұма/*пятница*

Д) сенбі/*суббота*

Е) жексенбі/*воскресенье*

50. Қосымша білім алуға алтыншы сыныптың 28 оқушысының ішінде 11 бала музыка мектебіне, 7 бала өнер мектебіне, 12 бала спорт мектебіне барып жүр. Олардың 4-еуі музыка мектебіне де, өнер мектебіне де барады. 3-еуі музыка мен спорт мектептеріне, 1-еуі өнер мен спорт мектептеріне барып жүр. Үш мектепке баратын бала жоқ. Ешбір қосымша мектепке бармайтын бала саны неше?

В целях дополнительного образования из 28 учеников шестых классов 11 детей посещают музыкальную школу, 7 детей – школу искусств, 12 детей – спортивную школу. 4 из них посещают музыкальную и художественную школу, 3 – музыкальную и спортивную школы, 1 ученик –художественную и спортивную школы. Никто не посещает все три эти школы. Сколько детей, которые не посещают ни одну дополнительную школу?

А) 10

В) 5

С) 6

Д) 8

Е) 14

51. Үш санын өз-өзіне 24 рет көбейтсе шыққан санның соңғы цифры қандай екенің анықтаңыз.

Найдите последнюю цифру числа, полученную при перемножении числа 3 на себя 24 раза.

- A) 1
- B) 3
- C) 7
- D) 9
- E) 4

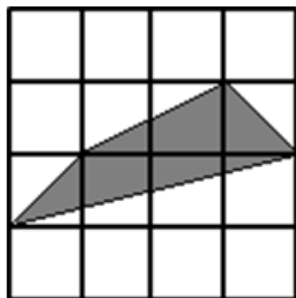
52. Жаңа саңырауқұлақтың 90%, кепкен саңырауқұлақтың 12%-і су болса, 11 кг жаңа саңырауқұлақтан қанша кг кепкен саңырауқұлақ алуға болады?

Свежий гриб содержит 90% воды, сушеный – 12%. Сколько килограммов сушеных грибов получится из 11 кг свежих?

- A) 2,5
- B) 1
- C) 0,5
- D) 1,25
- E) 2

53. Мына фигура 16 бірдей шаршыларға бөлінген. Бір шаршының салмағы 22 г болса, онда боялған бөліктің салмағы қанша болады?

Фигура разделена на 16 одинаковых квадратов. Найдите вес окрашенной части фигуры, если один квадрат весит 22 г?

- A) 88 г
- B) 44 г
- C) 66 г
- D) 57 г
- E) 22 г

54. 1 ден 2021 сандар арасында натурал санның кубы болатын қанша сан бар?

Найдите количество кубов натуральных чисел между числами от 1 до 2021.

- A) 9

- B) 10
- C) 11
- D) 12
- E) 13

55. Бірдей әріптің орнына бірдей цифрды, әр түрлі әріптің орнына әр түрлі цифрды қойып, $MA+TE+MA+TI+KA$ өрнегінің ең үлкен мәнін табыңыз.

Какое наибольшее значение может иметь выражение $MA+TE+MA+TI+KA$ (одинаковые буквы соответствуют одинаковым цифрам, разные буквы соответствуют разным цифрам)

- A) 490
- B) 437
- C) 435
- D) 430
- E) 427

Оқу сауаттылығы
Мәтінді оқып, берілген сұрақтарға жауап беріңіз.

Ерте заманда Әлім деген бала өмір сүріпті. Оның әкесі өліп, жалғыз анасымен қалады. Олар өте жұпыны өмір сүреді. Кейде ішерге астары да болмай қалатын. Күн артынан күн өте береді. Баланың мектепке барып, оқитын уақыты келеді. Бірақ оның мектепке баруға еш мүмкіндігі болмайды. Алайда Әлім Мен оқуым керек деп шешеді.

Кішкентай Әлімнің көршілері өте бай адамдар еді. Әлім көршісіне келіп: «Сіз үйіңізге қызметші адам іздеп жүр екенсіз, мені алыңызшы! Мен еңбегіме көп ақы сұрамаймын, тек қана анда-санда сіздің ұлдарыңыз қалай оқып жатқанын көрсем, маған сол да жеткілікті», – дейді. Бай тегін жұмысшы тапқанына қуанып, келісе кетеді. Бала байдың үйінде таң атқаннан кеш батқанға дейін бел жазбай жұмыс істейді. Бірақ Әлім ауық-ауық бай балаларының кітаптарына қарап, кейде мұғалімге көрінбей, оның айтқандарын тасада тығылып тұрып тыңдап алатын еді. Сөйтіп, Әлім барлығын үйреніп алады. Бір жылдан кейін өз бетінше сөздерді ажырата алатын болады. Бірақ қайда, немен жазатынын білмей, басы катады. Әлім өзінің анасымен теңіз жағасындағы кішкентай үйде тұратын еді. Әлім қолына таяқ алып, теңіз жағасына келіп, құм бетіне әріптерді жаза бастайды. Теңіз толқыны құм бетін шайып, жазғандарын өшіріп кетеді. Әлім ерінбей қайта жазудан жалықпайды. Енді оған оқитын кітап керек болады. Бір күні өзінің қожайынына келіп: «Мен өз еңбегімнің ақысын сұрайын деп келдім. Егер маған өз кітаптарыңызды оқуға рұқсат етсеңіз, мен тағы да бір жыл ақысыз жұмыс істеуге келісер едім», – дейді. Бай мұндай тегін жұмысшыдан айырылғысы келмей, келісе кетеді. Осылайша кішкентай Әлім оқитын кітапқа да қол жеткізеді. Әлімге ертеден қара кешке дейін жұмыс істеп, түнде оқуға тура келеді. Оның шамға май алатын ақшасы да жоқ еді. Бірақ Әлім ешқашан мойымайды. Жарқырап ай туғанда айдың жарығымен оқып, жазатын.

Одан бері көп жылдар өтеді. Әлім өз мақсатына жетіп, үлкен ғалым болады. Адамдар кішкентай Әлімнің _____ әлі күнге дейін еске алып отырады екен.

56. Байға байланысты дұрыс емес қатарды белгілеңіз.

- A) Әлімге еңбегі үшін ақша береді.
- B) Әлім мен бай бір-біріне көрші тұрады.
- C) Тегін жұмысшы тапқанына қуанады.
- D) Оның ұлдары болады.

Е) Өзіне қызметші іздейді.

57. Әлімге қатысы жоқ әрекетті табыңыз?

А) Мектепке барғысы келеді.

В) Байға қызметші болады.

С) Теңіз жағасында құмға жазады.

Д) Түнде кітап оқиды.

Е) Байдың балаларымен бірге оқып, білім алады.

58. Мәтінде асты сызылған сөздер –

А) Қысқарған сөздер

В) Кіріккен сөздер

С) Тіркескен сөздер

Д) Біріккен сөздер

Е) Қос сөздер

59. Мәтіннің соңғы сөйлеміндегі бос жерге қай сөз сәйкес келеді?

А) Асығыстығын

В) Табандылығын

С) Ұшқалақтығын

Д) Бауырмалдығын

Е) Мейірімділігін

60. Әлім өз еңбегінің ақысы ретінде байдан

А) Кітаптарын оқуға рұқсат сұрады.

В) Шамға май алу үшін ақша сұрады.

С) Мұғалімнен сабақ алуды сұрады.

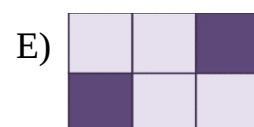
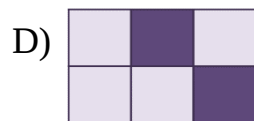
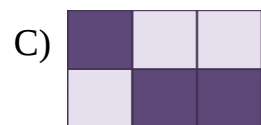
Д) Анасына дәрі алып беруді сұрады.

Е) Байдың ұлдарымен бірге сабақ оқуды сұрады.

61. Суреттегі кестеден сабақты етістіктерді тауып, бояңыз.

Алып	Келіп	Ажырат
Сұрайын	Келісер	Тығылып

Кестені бояғанда, төмендегілердің қайсысы пайда болады?

62. Әлімнің мектепке баруға еш мүмкіндігі болмайды, өйткені...

- A) оның уақыты болмады.
- B) ол кедей болды.
- C) ол жетім болды.
- D) оның анасы науқас болды.
- E) ол жұмыс істеді.

63. Берілген сөздердің арасынан омоним бола алмайтын сөзді тап.

- A) Үй

- B) Қара
- C) Өте
- D) Жаз
- E) Жүр

64. Мәтінде асты сызылған сөздер –

- A) Мекен үстеуі
- B) Мөлшер үстеуі
- C) Сын-қимыл үстеуі
- D) Мақсат үстеуі
- E) Мезгіл үстеуі

65. Мәтіндегі асты сызылған сөйлемде қандай тыныс белгі жетіспейді?

- A) Тырнақша
- B) Көп нүкте
- C) Сызықша
- D) Жақша
- E) Үтір

Грамотность чтения

Прочтите текст и ответьте на вопросы

Озеро Селигер находится на Валдайской возвышенности, там, где начинается свой путь великая русская река Волга. Селигер — популярное место отдыха. Летом берега и острова озера густо заселяются туристами. Разноцветные палатки толпятся даже у далеких лесных озер. Всюду встречаешь в лесу людей, слышишь «голоса» транзисторов. Кажется, от этого шума должны разбежаться звери, улететь птицы. Но это не так.

Часто вечерами, когда солнце близится к закату, я беру фоторужье и отправляюсь по опустевшим туристским тропам. Они прочертили лес вдоль и поперек. Любой такой поход дарит интересную встречу. У меня накопилось немало фотографий, каждая из которых навевает приятные воспоминания.

Как-то с одним знакомым я прошагал по лесу около двадцати километров. В конце пути он спросил:

— Как ты ухитряешься снимать птиц и зверей? В чем твой секрет? Ведь сегодня мы прошли так много и не встретили никого. Почему?

— Мы слишком громко разговариваем, — ответил я.

«Секрет» прост. Он заключается в том, что веду я себя в лесу очень тихо. Хожу не спеша, внимательно вслушиваюсь в лесные шорохи и звуки. А часто, укрывшись в кустах, часами наблюдаю за окружающей природой.

Есть у лесных обитателей любимые места.

В густом мрачном лесу редко услышишь пение птиц. Лишь дятлы долбят заболевшие деревья. А вот на опушках, у берега озера, возле рек и ручьев всегда оживленно. На все лады перекликаются пернатые. Встретишь здесь и дрозда, и всем известного своим пением соловья. В зарослях камыша трещит без умолку камышевка.

Тетерев предпочитает болота, заросшие березняком, глухарь — соснами. Заяц любит понежиться на теплом прибрежном песке. Даже скитальцы-лоси переходят из одного массива леса в другой в определенных местах. Станешь вечером в укрытие возле такого «перехода»,мотришь — встреча с лесным великаном и состоялась.

Для меня любимые места те, где чаще встречаешься с жителями леса.
(281 сл.)

(Ю. Крылов)

56. Определите спряжение глаголов: *начинать, навевать, встречать, увидеть, слышать.*

- А) 1 спряжение, 1 спряжение, 1 спряжение, 2 спряжение, 2 спряжение.
- В) 2 спряжение, 1 спряжение, 2 спряжение, 2 спряжение, 1 спряжение.
- С) 1 спряжение, 2 спряжение, 2 спряжение, 1 спряжение, 1 спряжение.

- D) 2 спряжение, 2 спряжение, 1 спряжение, 2 спряжение, 1 спряжение.
E) 1 спряжение, 2 спряжение, 1 спряжение, 1 спряжение, 2 спряжение.

57. Укажите предложение с определением.

- A) Они прочертили лес вдоль и поперек.
B) Мы слишком громко разговариваем.
C) В зарослях камыша трещит без умолку камышевка.
D) Летом берега и острова озера густо заселяются туристами.
E) Хожу не спеша, внимательно вслушиваюсь в лесные шорохи и звуки.

58 Укажите верную последовательность событий в тексте.

1. Интересные встречи в лесу.
2. Туристские тропы. Озеро Селигер.
3. Любимые места лесных обитателей.
4. Секрет фотоохотника.

- A) 1, 2, 4, 3
B) 3, 2, 1, 4
C) 3, 1, 2, 4
D) 2, 1, 3, 4
E) 3, 2, 1, 4

59. Озаглавьте текст.

- A) Лето в лесу.
B) На туристских тропах.
C) Работа фототехника.
D) Воспоминание о лете.
E) Удивительная работа.

60. Укажите глагол совершенного вида.

- A) Построил
B) Бежать
C) Чувствовать
D) Обедать
E) Играть

61. Что говорится об озере Селигер?

- А) Селигер — популярное место отдыха.
- В) Селигер — неизвестное место для туристов.
- С) Селигер — прекрасное место для фотографий.
- Д) Селигер — неинтересное место для отдыха.
- Е) Селигер — интересное место отдыха.

62. Укажите неверное утверждение.

- А) В густом мрачном лесу редко услышишь пение птиц.
- В) Летом берега и острова озера не заселяются туристами.
- С) Тетерев предпочитает болота.
- Д) Когда солнце близится к закату, фототехник отправляется по опустевшим туристским тропам
- Е) Озеро Селигер находится на Валдайской возвышенности.

63. Расставьте знаки препинания в предложении

Фотоохотник идет по лесу вслушиваясь в лесные шорохи и звуки.

- А) Фотоохотник идет по лесу вслушиваясь в лесные шорохи и звуки.
- В) Фотоохотник идет по лесу вслушиваясь в лесные шорохи - и звуки.
- С) Фотоохотник идет по лесу: вслушиваясь в лесные шорохи и звуки.
- Д) Фотоохотник идет по лесу - вслушиваясь в лесные шорохи и звуки.
- Е) Фотоохотник идет по лесу, вслушиваясь в лесные шорохи и звуки.

64. Выясните лексическое значение слова *популярный*, подберите синонимы.

- А) Общедоступный. Неизвестный.
- В) Ничем не знаменитый. Известный.
- С) Не пользующийся известностью, признанием. Общедоступный
- Д) Пользующийся широкой известностью. Безвестный
- Е) Широко распространённый. Известный.

65. Почему фотоохотнику удастся делать интересные снимки?

- А) Он ведет себя в лесу очень тихо.
- В) Он громко разговаривает в лесу.

- C) Он находит интересные места.
- D) Ему часто встречаются животные.
- E) Зависит от времени года.

Қазақстан тарихы / История Казахстана

66. «Жеті жарғы» бойынша жат дінге өткен адамдарға, ата-анасын жәбірлегендерге қолданылған жаза түрі:

Согласно «Жети жаргы», тип наказания, который применялся к тем, кто обратился в чужую религию, и к тем, кто жестоко обращался со своими родителями:

- A) Рудан аластату / Отстранения из племени
- B) Айыппұл төлету / Назначить штраф
- C) Түрмеге жабу / Тюрьма
- D) Өлім жазасы / Смертная казнь
- E) Мүлікті тәркілеу мен бүкіл жұрт алдында масқара ету / Конфискация имущества и публичное унижение

67. Кестегі сұрақ белгісіне сәйкес келетін нұсқаны анықтаңыз:

Батыс Қазақстан	Орталық Қазақстан	Солтүстік Қазақстан
Қима мәдениеті	Беғазы-Дәндібай	?

Определите вариант, соответствующий вопросительному знаку в таблице:

Западный Казахстан	Центральный Казахстан	Северный Казахстан
Культура Кима	Бегазы-Дандыбай	?

- A) Тасмола / Тасмола
- B) Шілікті / Шиликти
- C) Ботай / Ботай
- D) Пазырық / Пазырык
- E) Жетасар / Жетасар

68. Егін шаруашылығына қатысы бар ұғым:

Понятие, связанное с сельским хозяйством:

- A) киіз үй / юрта
- B) сауыт / доспехи
- C) тымақ / шапка

D) қыстау / қыстау

E) орақ / коса

69. Бүкіл Дешті Қыпшақты біртұтас мемлекетке біріктіруде негізгі рөл атқарған мемлекет;

Какое государство сыграло ключевую роль в интеграции всего Дешти Кипчака в единое государство:

A) Ақ Орда / Белая Орда

B) Өзбек хандығы / Узбекское ханство

C) Моғолстан / Моголистан

D) Алтын Орда / Золотая Орда

E) Ноғай Ордасы / Ногайская Орда

70. Аң аулаудың түркілер өміріндегі рөлі.

Роль охоты в жизни тюркских народов.

A) жабайы аңды қолға үйрету / одомашнивание диких животных

B) азық көзі / источник пищи

C) әскери жаттығу / военная подготовка

D) басты шаруашылық / основное предприятие для жизни

E) көңіл көтеру / развлечения

71. Ақ Орданың күйреуі нәтижесінде пайда болған хандық:

Ханство, которое образовалось в результате распада Белой Орды:

A) Әбілқайыр хандығы / Абульхайрское ханство

B) Ноғай Ордасы / Ногайская Орда

C) Алтын Орда / Золотая Орда

D) Көк Орда / Синяя Орда

E) Моғолстан / Моголистан

72. Моғолстан хандары қай билеушінің ұрпақтарынан болғанын анықтаңыз:

Кто является предком правителей Моголистана:

A) Жошы / Джучи

- В) Төле / Толуй
- С) Үгедей / Угедей
- Д) Шағатай / Чағатай
- Е) Әмір Темір / Амир Темир

73. Қожа Ахмет Йассауи кесенесін салғызған:

Мавзолей Ходжи Ахмеда Яссави был построен:

- А) Арыстан баб / Арыстан бабом
- В) Шах Мұхаммед / Шах Мухаммадом
- С) Жәңгір хан / Жангир Ханом
- Д) Әмір Темір / Амир Темиром
- Е) Шыңғыс хан / Чингиз Ханом

74. Хронологиялық дұрыс ретімен орналастырыңыз

1. Мезолит
2. Палеолит
3. Неолит

Расположите в хронологическом правильном порядке:

1. Мезолит
2. Палеолит
3. Неолит

- А) 1,3,2
- В) 2,1,3
- С) 3,2,1
- Д) 2,3,1
- Е) 1,2,3

75. IX ғасырдың 20-жылдарында Орталық Азияда билікке келген әулет. Династия, пришедшая к власти в Средней Азии в 20-е гг. IX века.

- А) Омаялар / Омейяды
- В) Саманилер / Саманиды
- С) Қарлұқтар / Карлуки
- Д) Қараханидтер / Караханиды
- Е) Аббаситтер / Аббасиды

